

ATRIBUȚIILE EXERCITATE DE VICEMINISTRU

Vladimir BORS

În realizarea sarcinilor administrației publice centrale, un rol important aparține administrației ministeriale, adică organelor centrale de specialitate subordonate direct Guvernului. Ministerele traduc în viață, în temeiul legii, politica Guvernului, hotărârile și dispozițiile lui, conduc domeniile încredințate și sunt responsabile de activitatea lor (alin. (1) art.107 al Constituției Republicii Moldova) [1].

În principiu, în constituțiile occidentale se precizează că miniștrii conduc departamentele de care răspund, existând și reglementări constituționale care conferă dreptul miniștrilor de a exercita „politica definitivă pentru ministerul lor”, aspect care presupune și adoptarea de acte.

Conducerea ministerului se realizează în exclusivitate de ministrul numit prin decret al Președintelui Republicii Moldova, pe baza votului de încredere acordat de parlament (art.98 al Constituției Republicii Moldova) [1]. Art.21 din Legea cu privire la Guvern [2] stabilește că ministerele sunt conduse de către un ministru, care poartă răspundere personală pentru îndeplinirea sarcinilor puse în seama lor.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, miniștrii folosesc aparatul propriu al ministerelor, precum și instituțiile aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea lor. În activitatea sa, ministrul poate fi ajutat de unul sau mai mulți adjuncți. Astfel, în Germania, miniștrii sunt asistați de secretarii de stat parlamentari, membri ai Parlamentului, numiți ca adjuncți ai miniștrilor pentru chestiuni politice, dar fără drept de coordonare la nivelul departamentului ministerial [9, p.98]. În Franța, adjuncții miniștrilor sunt miniștrii-delegați și secretarii de stat, dintre care unul conduce cu prioritățile guvernamentale mai puțin importante, alții sunt tineri politicieni care desfășoară un stagiu în cadrul ministerului [10, p.235]. Legislația din România stipulează, în art.47 al Legii privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, că în activitatea de conducere a ministerului, ministrul este ajutat de unul sau mai mulți secretari de stat, potrivit Hotărârii Guvernului de organizare și funcționare a ministerului [7].

În Republica Moldova, o funcție similară celor menționate supra este cea a viceministrului. Art.21 din Legea cu privire la Guvern menționează că în activitatea sa de conducere a ministerului, ministrul este asistat de unul sau de mai mulți viceministri.

Reglementarea juridică a funcției de viceministru concepută prin art.8 alin. (2) lit. b) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public din 04.07.2008 era încadrată în categoria funcționarilor publici de conducere de nivel superior [3]. Ulterior, prin LP 41-XVII din 20.10.09, această prevedere este exclusă și, în același timp, în art.20 al Legii cu privire

la Guvern este introdus alin. (2¹) [4]. Prin această reglementare, Guvernul numește și demite din funcție viceministrul Republicii Moldova. Intrarea în funcție a noului ministru are ca efect încetarea activității viceministrului, cu excepția cazului în care acesta a fost reconfirmat în funcția respectivă de către Guvern la propunerea ministrului.

Astfel, funcția de viceministru devine o funcție politică, fapt stipulat și de anexa la Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică din 16.07.2010, unde sunt enumerate funcțiile de demnitate publică [5]. Un rol important în stabilirea statutului și atribuțiilor viceministrului îl are art.12 al Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04.05.2012 [6].

După cum sa menționat, în activitatea de conducere a ministerului, ministrul este asistat de unul sau de mai mulți viceministri care i se subordonează nemijlocit. Numărul viceministrilor este stabilit de Guvern la propunerea ministrului. Viceministrul este numit în funcție și demis din funcție de către Guvern la propunerea ministrului. Excepție de la această regulă fac viceministrul apărării care se numesc în funcție și se demit din funcție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Guvernului. Viceministrul este responsabil de domeniul de activitate stabilit de către ministru și poartă răspundere personală pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a atribuțiilor care îi revin. În caz de încălcare a legislației de viceministru, propunerea de sancționare a acestuia este prezentată Guvernului de către ministru spre examinare și adoptare a deciziei sale, în cazul viceministrilor apărării – Președintelui Republicii Moldova.

Conform ordinului ministrului privind stabilirea domeniilor de activitate, viceministrul: a) participă la determinarea obiectivelor și direcțiilor strategice de activitate a ministerului în domeniile de care este responsabil; b) coordonează elaborarea programelor și a planurilor de activitate a ministerului, a rapoartelor despre realizarea lor referitor la domeniile de care este responsabil; c) propune ministrului inițierea proiectelor de acte legislative și normative în domeniile de care este responsabil; d) exercită împuternicirile ministrului de conducere a ministerului în cazul lipsei acestuia sau al imposibilității exercitării de către ministru a împuternicirilor sale, fapt despre care se înștiințează Prim-ministrul; e) participă la ședințele Guvernului, cu drept de vot consultativ, în caz că este delegat de către ministru și în alte cazuri stabilite de legislație; f) la indicația ministrului, reprezintă ministerul în relațiile cu autoritățile administrației publice centrale și locale și cu alte autorități publice, cu reprezentanții societății civile și cu persoanele fizice și juridice din Republica Moldova și din străinătate; g) exercită și alte atribuții delegate de către ministru.

Atribuțiile viceministrilor sunt stabilite și de *Regulamentul de organizare și funcționare a ministerului*. Astfel, viceministrul Ministerului Sănătății con-

form pct.10) alin. (2) al Regulamentului: a) coordonează, conform obligațiilor delimitate de către ministru, activitatea subdiviziunilor aparatului central al Ministerului, serviciilor publice deconcentrate și instituțiilor din subordinea Ministerului, asigură conlucrarea operativă dintre ministru și conducătorii acestora; b) colaborează cu subdiviziunile Cancelariei de Stat, cu viceministrilor din celelalte ministere, în probleme de interes comun; c) coordonează, conform obligațiilor delimitate de către ministru, activitatea de elaborare a politicilor de personal și principiilor directe pentru managementul de personal din cadrul subdiviziunilor interioare ale Ministerului; d) pot exercita și alte atribuții prevăzute de Regulamentul Ministerului sau încredințate de către ministru [8].

Aceste atribuții, ale viceministrilor Ministerului Sănătății, sunt concretizate prin Ordinul nr 777 din 01.08.2012 a ministrului Ministerului Sănătății, care delimitează atribuțiile între viceministrilor în funcție.

O repartizare concretă a competențelor între viceministrilor, ocuparea locurilor vacante în aceste funcții, poate contribui la realizarea mai eficientă a funcțiilor și atribuțiilor ministrului, în special, și al ministerului, în general.

Referințe:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.1 din 12.08.1994, cu modificări la data de 20.06.2006, prin Legea nr.185-XVI. Ibidem, nr.106-111 din 14 iulie 2006.
2. Legea cu privire la Guvern nr.64-XII din 31.05.1990. În: *Veștile*, nr.8/191,1990, cu modificări la data de 18.09.2009, prin Legea nr.21-XVIII. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.149 din 22 septembrie 2009.
3. Lege cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04.07.2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.230-232 din 23 decembrie 2008.
4. Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.41-XVIII din 20.10.2009. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.157 din 22 octombrie 2009.
5. Lege cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16.07.2010. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.194-196 din 05 octombrie 2010.
6. Lege privind administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04.05.2012. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.160-164 din 03 august 2012.
7. Lege nr.90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor. În: *Monitorul Oficial al României*, nr.164 din 2 aprilie 2001.
8. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia nr.397 din 31.05.2011. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 95 din 07 iunie 2011.
9. TOFAN, D., APOSTOL. *Instituții administrative europene*. București: C.H. Beck, 2006. 244p. ISBN (10)973-115-022-6.
10. ПРОНКИН, С.В. *Государственное управление зарубежных стран. Учебное пособие*. Москва: Аспект-Пресс, 2001.416 с. ISBN 5-7367-0152-4.